МАТЕРІАЛЫ ДЛЯ ИСТОРІИ УГОРСКОЙ РУСИ.

VI₂.

ПРЕДѢЛЫ УГРОРУССКОЙ РѢЧИ

въ 1773 г.

ПО ОФФИЦІАЛЬНЫМЪ ДАННЫМЪ.

КАРТЫ.

А. ПЕТРОВЪ.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.
ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
Вас. Остр., 9 л., № 12.
1909.

Многоуважаемому Петру Алексеевичу Лаврову А. Петров

19/V 09

МАТЕРІАЛЫ ДЛЯ ИСТОРІИ УГОРСКОЙ РУСИ.

VI₂.

ПРЕДѢЛЫ УГРОРУССКОЙ РѢЧИ

въ 1773 г.

ПО ОФФИЦІАЛЬНЫМЪ ДАННЫМЪ.

КАРТЫ.

А. ПЕТРОВЪ.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.
ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
Вас. Остр., 9 л., № 12.
1909.

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ.

За Непремѣннаго Секретаря, Академикъ Князь *Б. Голицынъ.*

Апрѣль 1909 г.

Отдѣльный оттискъ изъ Сборника Отдѣленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ, т. LXXXVI.

Для изготовленія картъ[1]) мы обратились къ наиболѣе близкимъ по времени къ составленному въ 1773 г. «Лексикону населенныхъ мѣстъ королевства Угріи» картографическимъ изданіямъ: карты шести отдѣльныхъ сто́лицъ[2]) скопированы съ таковыхъ картъ въ атласѣ Гёрёга 1802—1811 г.[3]), общая же синоптическая[4]) — съ карты Липскаго 1806 г.[5]).

Въ Лексиконѣ, данныя котораго нанесены на карты[6]), на-

1) Въ предположеніи, что карты и сами по себѣ имѣютъ извѣстное значеніе, выпускаемъ ихъ въ свѣтъ ранѣе нашего изслѣдованія.

2) Шарошской, Земплинской, Унгварской, Бережской, Угочской и Мараморошской. Для Спишской ст. мы сочли излишнимъ составлять особую карту: въ Лексиконѣ упомянуто лишь 14 ея сёлъ съ русскимъ языкомъ. Эти русскіе островки показаны на общей картѣ.

3) Görög, Magyar átlás, azaz magyar, horvát és tót országok vármegyei 's szabad kerületei és a' határ-őrző katonaság' vidékinek közönséges és különös táblàji. Viennae. 1802—1811. Нами внесены многія поправки по гораздо болѣе точной картѣ Липскаго.

4) На ней добавлены также вполнѣ или отчасти и тѣ сто́лицы, въ коихъ сёла съ русскимъ языкомъ не занимаютъ болѣе или менѣе сплошной территоріи, а являются лишь отдѣльными островками. Въ виду малаго масштаба карты мы перемѣтили эти островки цифрами, списокъ же названій сёлъ даемъ ниже.

5) J. Lipszky, Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium, magni item Principatus Transylvaniae. Pesthini, a. MDCCCVI.

6) Для удобства оріентированія мы добавили названія нѣкоторыхъ городовъ и мѣстечекъ, пропущенныхъ въ Лексиконѣ, заключивъ ихъ въ скобки. Названія многихъ сёлъ отсутствуютъ въ Лексиконѣ: въ Земпл. ст., напримѣръ, около 90.

званія городовъ, мѣстечекъ и сёлъ, всѣ безъ исключенія, помѣщены въ рубрикахъ linguâ latinâ, linguâ hungaricâ и, по большей части, въ одной и той же, именно *мадьярской* формѣ; въ рубрикахъ же: linguâ germanicâ, slavonicâ, valachicâ, ruthenicâ и т. д.— названія приведены далеко не всегда и весьма часто въ искаженномъ видѣ[1]); нерѣдко въ нихъ прямо повторено мадьярское названіе. Въ виду этого и мы на нашихъ картахъ держались той же *мадьярско-латинской*, такъ сказать, оффиціальной номенклатуры[2]). Но и въ мадьярскихъ названіяхъ въ Лексиконѣ допущено много ошибокъ, легко, впрочемъ, устранимыхъ: онѣ состоятъ, главнымъ образомъ, въ пропускѣ надстрочныхъ знаковъ надъ долгими гласными[3]) и въ неправильномъ сочетаніи буквъ для обозначенія свистящихъ и шипящихъ звуковъ[4]). Такого рода ошибки, по возмож-

---

1) Becskon вм. Bocskov или Bicskiv, Biloj Czrokj вм. Bila Czerkov, Bobovics вм. Boboviscse, Csinadüo вм. Csinagyijevo, Dubroki вм. Dubrovka, Huklvy вм. Huklivy или Huklive, Jasztrebe вм. Jasztreb, Kalinach вм. Kaliny, Nereszniсu вм. Nereszniсza, Novoszeliczu вм. Novoszelicza, Sesina вм. Szvinya, Szmoknik вм. Szmolnik, Tereczoe вм. Tereszva, Volya Laborsky вм. Volya Laborszka и т. п.

2) Особенности мадьярской графики: различаются долгіе и краткіе гласные: *a — á, e — é, i — í, o — ó, ö — ő, u — ú, ü — ű*; *cs* = *ч*, *cz* = *ц*, *s* = *ш*, *sz* = *с*, *ssz* = *сс*, *z* = *з*, *zs* = *ж*; *y* обозначаетъ мягкое произношеніе предшествующаго согласнаго: *ny*=њ, *ly*=љ, *ty*=*ть* и т. д.; *gy*=*дь*; иногда *y* = *i*: Krivoscsány. Въ Лексиконѣ для звука *ч* употребляются сочетанія *cs* и *ts*; мы вездѣ ставимъ *cs*, какъ принято въ настоящее время.

3) Balasvagas вм. Balásvágás, Beczallya вм. Béczallya, Krivoscsany вм. Krivoscsány, Lofalva вм. Lófalva, Szalok вм. Szalók и т. п. Особенно часто опущенъ знакъ ´ въ суффиксахъ *ócz* и *ó*: Medvedocz вм. Medvedócz, Gerlacho вм. Gerlachó и т. п.

4) Bistra вм. Bisztra, Bécs вм. Bés, Hassina вм. Hazsina, Medvecza вм. Medvezsa, Semvis вм. Semviz, Settek вм. Zsettek, Snakó вм. Sznakó, Sverszo вм. Szverzsó, Szaszvasár вм. Százvásár и т. д.

ности, исправлены по Реперторію Липскаго[1]), Географіи Угріи Феньеша[2]) и Этнографической картѣ словаковъ Нидерле[3]).

Названія сто́лицъ и ихъ округовъ (processus)[4]) приведены въ мадьярско-латинской формѣ Реперторія Липскаго, названія рѣкъ — отчасти по Реперторію, отчасти по атласу Гёрёга.

Для удобства предварительныхъ работъ, карты атласа Гёрёга были увеличены въ $2\frac{1}{2}$ раза, нужная же часть карты Липскаго снята въ натуральную величину. Въ тѣхъ же размѣрахъ онѣ были изготовлены начисто для фотоцинкографіи[5]), сдѣлавшей съ нихъ клише въ уменьшенномъ видѣ.

Выполнены карты начерно и начисто[6]) нашимъ давнишнимъ пріятелемъ и сослуживцемъ по Институту Императрицы Маріи, Павломъ Петровичемъ Нечаевымъ. Безъ его внимательнаго и, скажемъ откровенно, сердечнаго отношенія къ дѣлу мы не имѣли бы никакой возможности осуществить предпоставленную задачу. Затрудняемся выразить словами нашу ему признательность.

---

1) J. Lipszky, Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis mappae regnorum Hungariae и т. д. occurrentium. Budae. 1808.

2) E. Fényes, Magyarországnak 's a' hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapotja statistikai és geographiai tekintetben. I—VI. Pesten. 1839—1844.

3) L. Niederle, Národopisná mapa uherských Slováků. Praha. 1903.

4) Число и границы округовъ каждой сто́лицы взяты изъ картъ атласа Гёрёга, хотя въ 1773 г. административно-судебное раздѣленіе сто́лицъ было иное. Точное его выясненіе представляетъ нѣкоторыя трудности, о чемъ см. 1-ую часть — изслѣдованіе.

5) Окраинныя части сто́лицъ, не имѣющія поселеній съ русскимъ языкомъ были, ради увеличенія масштаба, опущены при окончательной обработкѣ картъ.

6) Карта Мараморошской сто́лицы начисто начерчена Ѳ. А. Юцевичемъ, которому приносимъ благодарность.

Signorum explicatio[1]).

I. In tabula synoptica:

1) Eae partes tabulae, quibus continentur loca, ubi *principaliter lingua ruthenica vigeat*, *nullis lineis* obducuntur.

2) In *craticulae* speciem distinctae sunt eae, quarum in locis populosis *praeter ruthenicam alia quoque lingua usitata est*[2]); idem rarius factum est in eiusmodi quoque partibus, in quibus loca, *ubi lingua ruthenica vel sola vel cum alia sit in usu, ab iis locis, ubi aliae tantum vigeant linguae, distinguere* per artis rationes *non licuerit:* ╪╪╪

3) Quae vero partes *lineolis directis* sunt inductae, earum in locis populosis *linguae ruthenicae nullus est usus:* ||||||

• — civitas sive oppidum.

II. In tabulis singulorum comitatuum:

□ — civitas sive oppidum, • — pagus.

Lingua, quae in singulis locis principaliter viget, hoc modo designatur:

Lingua ruthenica — lineâ subductâ: <u>Veresmart.</u>

» slavonica — lineâ non subductâ: Miglész.

» hungarica — ××××××: Páczin, Processus Tiszahátensis.
××××××× ×××××××××× ××××××××××××××

---

1) Въ Лексиконѣ для заглавій и поясненій принятъ оффиціальный латинскій языкъ, на нашихъ картахъ послѣдовательно проведена мадьярско-латинская оффиціальная номенклатура. Поэтому мы сочли болѣе подходящимъ и для поясненія условныхъ обозначеній на картахъ прибѣгнуть также къ латинскому языку, по возможности сохраняя фразеологію Лексикона, далекую, конечно, отъ классическаго латинскаго языка.

2) Eodem modo distinctae sunt illae partes, ubi de lingua in locis earum vigente in Lexico nihil aliud exstat, nisi «*lingua slavoruthenica*», quod, quid sibi velit, non prorsus liquet.

Lingua valachica — ∼∼∼: Szarvaszó, Processus superior.

» germanica — vvvvvv: A. Schönborn.
vvvvvvvvvvv

» slavo-ruthenica, ruthenica et slavonica — — —: Radoma.

» hungarico-ruthenica, hungarica et ruthenica — ×××—: Fancsika.
××××———

» germanica et ruthenica — vvv ———: Rónaszék.
v v v ———

» germanica et slavonica — vvv vvv: Héthárs.
vvv vv

Civitates oppidaque, quae in Lexico non exstant, et pagi, quorum de lingua, quâ maxime utantur, nulla ibidem mentio facta est, uncis includuntur: (Mező Kászony), (Baranya).

Sunt autem, quae licet in Lexico legantur, tamen, quibusnam hodie locis reverâ exstantibus potissimum attribuantur, non prorsus liquet — his omnibus interrogationis nota adscribitur, uncis inclusa: Porubka (?).
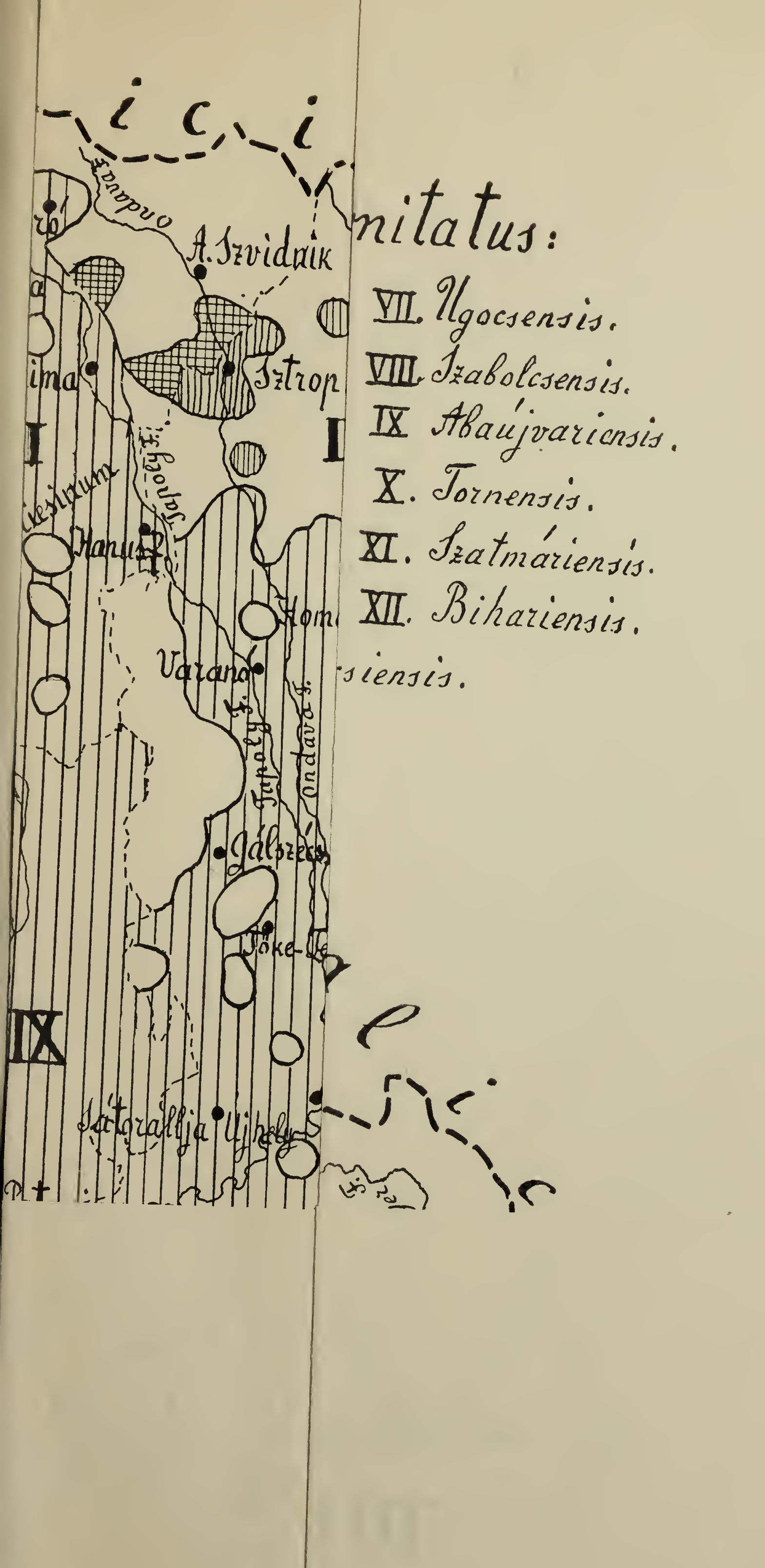
Abbreviationes:

A. = Alsó; F. = Felső; K. = Kis; N. = Nagy; f. = falu sive falva; h. = háza; m. = mező; p. = patak sive pataka.

Списокъ сёлъ въ переномерованныхъ на общей картѣ островкахъ.

1) Oszturnya — lingua ruthenica (comitatus Scepusiensis); 2) Lipnik, Folyvárk — l. ruth. (ib.); 3) Százvásár — l. ruth. (ib.); 4) Olsavicza, Podprocs, A. Répás, Toriszka — l. ruth. (ib.); 5) Zavadka — l. ruth. (ib.); 6) Helczmanócz, Kojsó, Porács, A. et F. Szlovinka — l. ruth. (ib.); 7) Falucska —

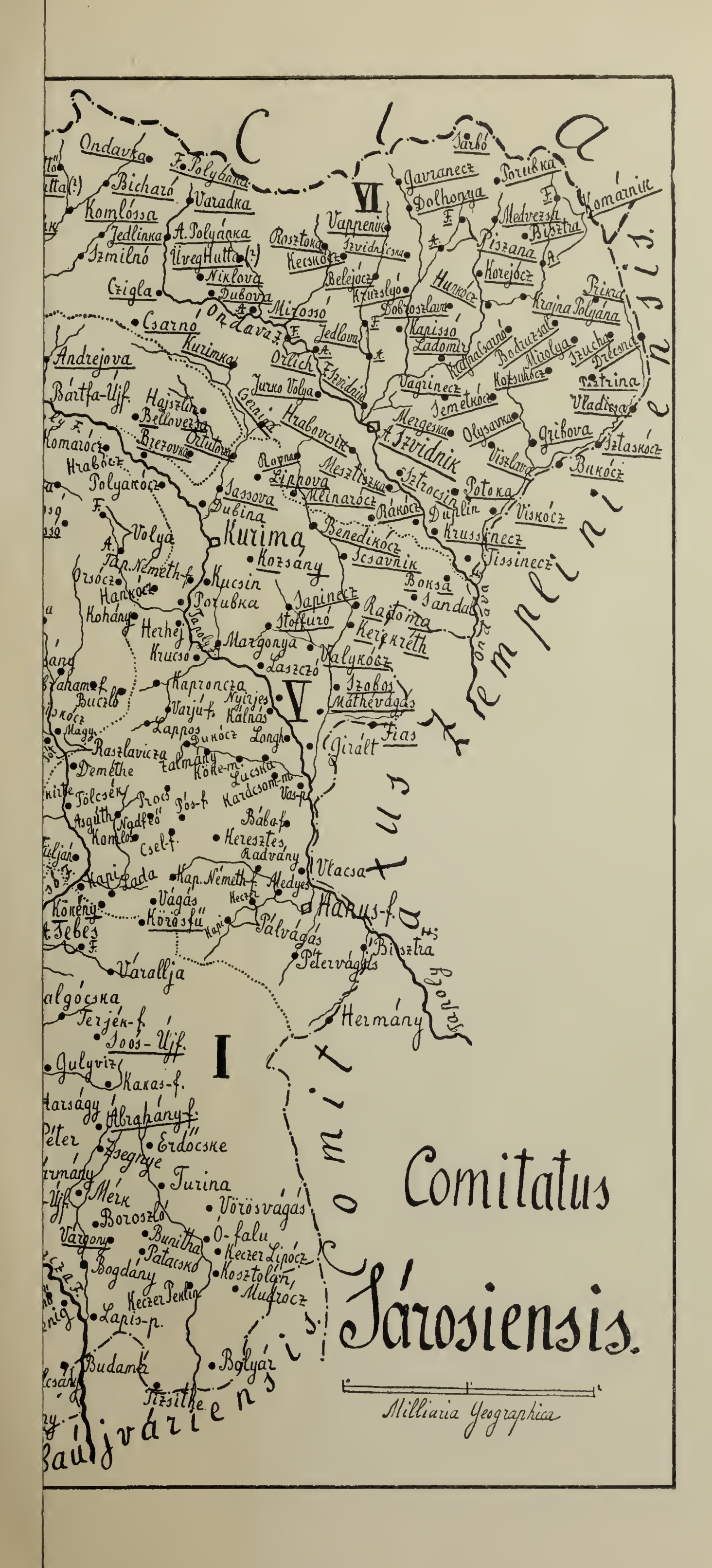
l. ruthenica et slavonica (c. Tornensis): 8) Horváthi — l. ruth. et slav. (ib.); 9) Hugyaj — l. ruth. (c. Szabolcsensis); 10) Lugos — l. ruth. (c. Szatmáriensis); 11) Pócs, Gyulaj — l. hungarica et ruthenica (c. Szabolcs.); 12) Acsád — l. hung. et ruth. (c. Bihariensis); 13) Béltek — l. hung. et ruth. (c. Szabolcs.); 14) Pilis — l. ruth. (c. Szabolcs.), Császári, Ders, Vasvári — l. ruth. (c. Szatmár.); 15) Peniszlek — l. ruth. (c. Szatmár.); 16) Ér-Kenéz — l. ruth. (c. Szabolcs.), Selénd — l. ruth. (c. Bihar.); 17) Ó-Pállyi — l. hung. et ruth. (c. Szabolcs.); 18) N. Peleske, Saar — l. ruth. (c. Szatmár.); 19) Keresztúr — l. ruth. (c. Bacsiensis); 20) Kuczura — l. illyrica et ruthenica (ib.).

nitatus:
VII. Ugocsensis.
VIII. Szabolcsensis.
IX Abaújvariensis.
X. Tornensis.
XI. Szatmáriensis.
XII. Bihariensis.
siensis.
A. Szvidnik
Sztrop
Varanó
Ondava f.
Sátoraljaújhely
IX

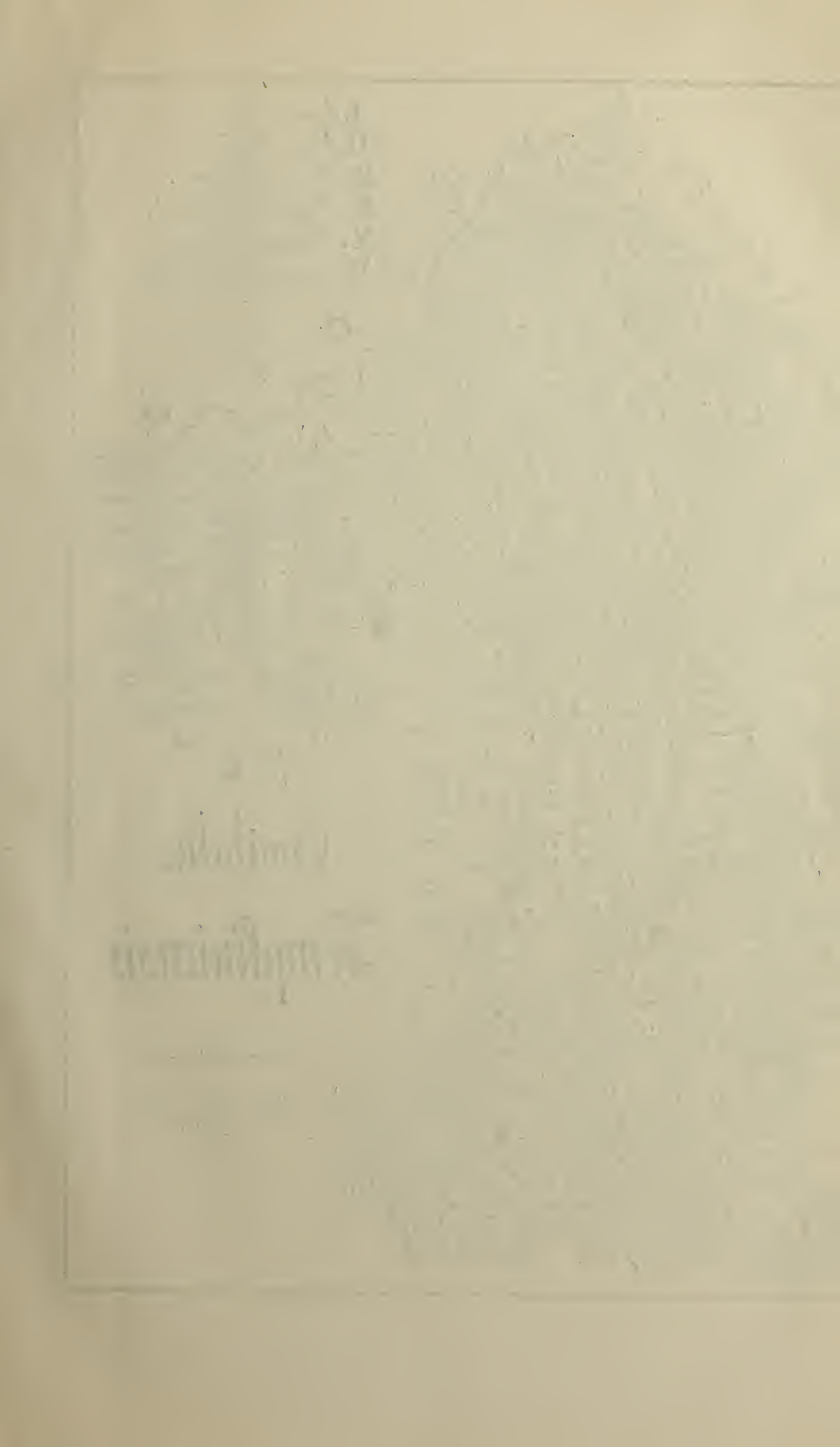
Comitatus:
I. Scepusiensis.
II. Sarosiensis.
III. Zempliniensis.
IV. Unghváriensis.
V. Bereghiensis.
VI. Máramorosiensis.
VII. Ugocsensis.
VIII. Szabolcsensis.
IX. Abaújvariensis.
X. Tornensis.
XI. Szatmáriensis.
XII. Bihariensis.
XIII. Bacsiensis.
Galicia
Poprad F.
Kesmark
Leutschovia
Hernád F.
C. Gömöriensis
Bartfa
Kurima
Sztropko
Homonna
Varano
Cassovia
Torna
N. Mihály
Unghvár
N. Berezna
Ungh F.
Szerednye
Latorcza F.
Munkács
Borsova F.
Nagy Ág F.
Talabor F.
Taracz F.
Huszt
Zemplény
K. Helmecz
Patakinum
Bodrog F.
Tybiscus F.
Mező Kászony
Beregszász
Tisza Ujlak
Tur-Terebes
Szamos F.
Szatmár
Németi
N. Károly
N. Kalló
Nyir-Bathor
Dorog
Böszörmény
Debrecinum
C. Borsodiensis
C. Hevesiensis
Transylvania
Danubius F.
Neo-Planta
Petrovaradinum
Tabula
Synoptica.
Milliaria Geographica

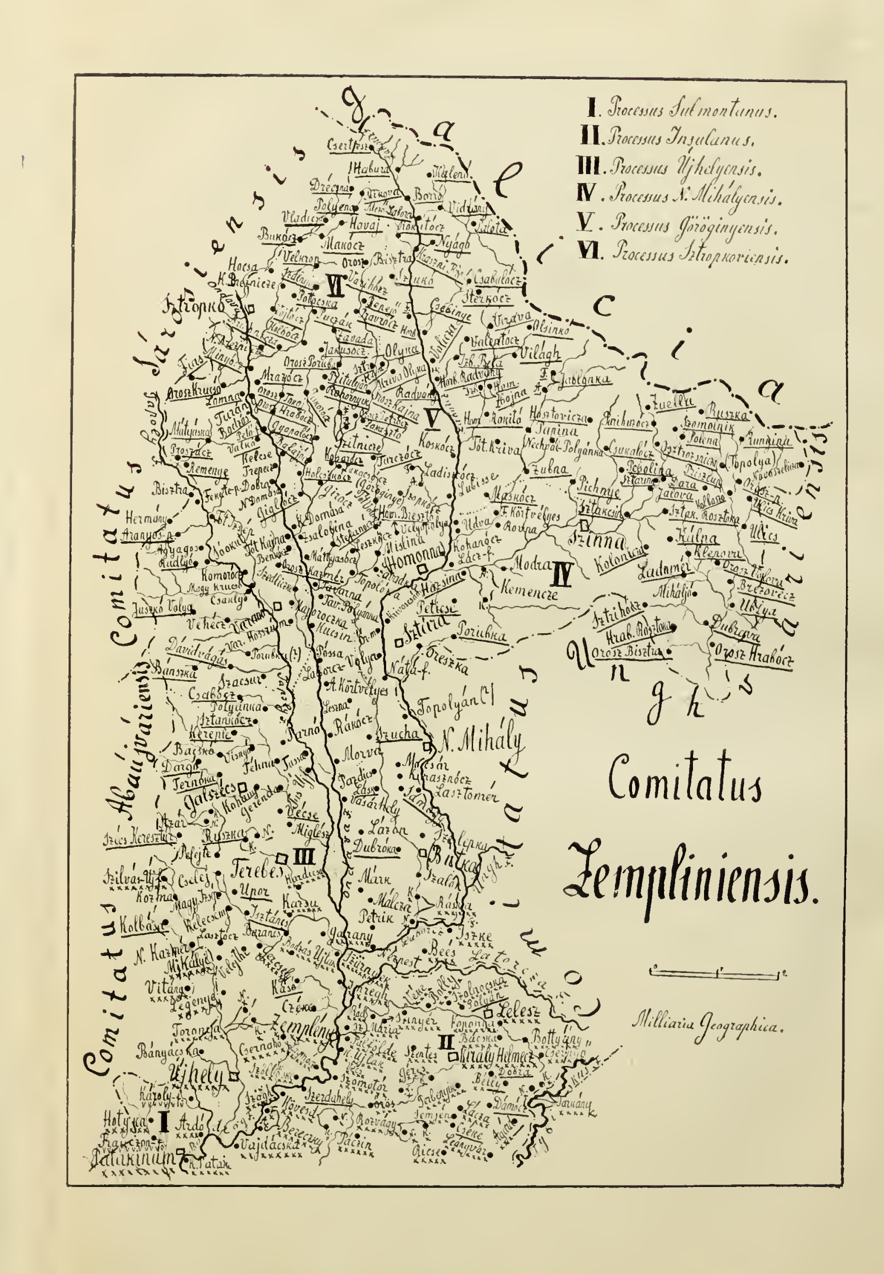

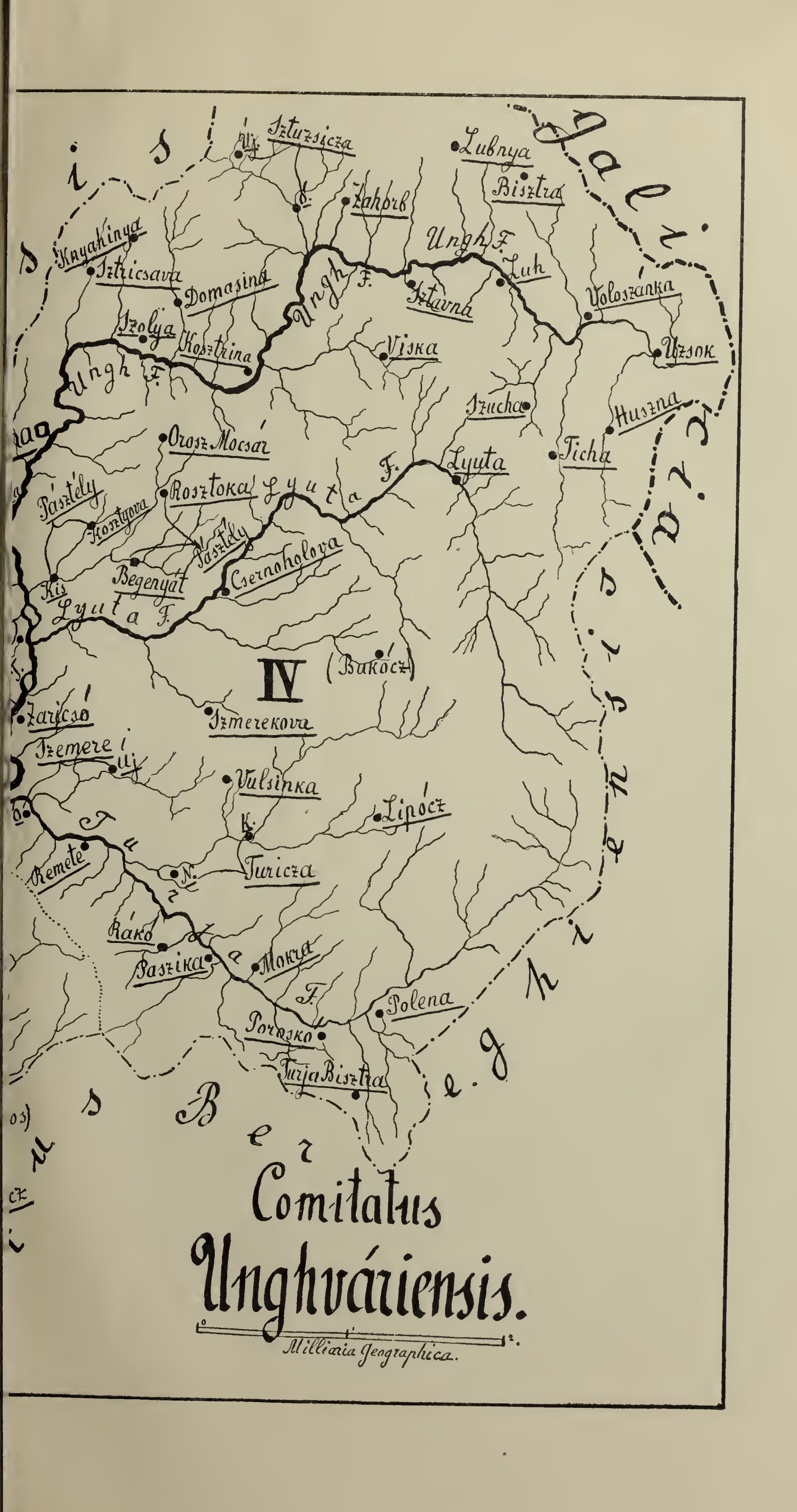
Comitatus
Sárosiensis.
Milliaria Geographica
Comitatus Zempliniensis
VI
V
I
Ondavka
Bicharó
Komlóssa
Jedlinka
Izmilnó
F. Polyánka
Varadka
A. Polyánka
Üveg Hutta (?)
Niklova
Dubova
Czigla
Csarnó
Kurimka
Ondava
Andrejova
Bártfa-Ujf.
Hajsztin
Bellovezsa
Brezovka
Komarócz
Hrabócz
Polyakócz
Volya
Tap. Németh-f.
Orsócz
Hankócz
Kohány
Herhej
Krucsó
Rosztoka
Kecskócz
Vappenik
Izvidrocska
Belejócz
Krusslyó
Mizosso
Jedlova
Orlich
Jurko Volya
Hrabovcsik
Ragna
Lippova
Mesztiszka
Mlinarócz
Rákócz
Sztrocsin
Duplin
Kurima
Dubina
Jassova
Kozsany
Kucsin
Porubka
Benedikócz
Scsavnik
Boksa
Sandal
Japinecz
Rajtoma
Stoffuró
Kerekkréth
Margonya
Valykócz
Laszczó
Izobos
Máthévágás
Kapronczá
Nyirjes
Kálnás
Vajuf.
Lappos
Bukócz
Longh
Giráld
Fias
Raszlavicza
Demethe
Tölcsén
Talmány
Kőke-m.
Lucska
Kardcsom
Vas-p.
Proc
Pós-f.
Nadfeő
Asgúth
Komlós
Csel-f.
Bába-f.
Keresztes
Radvány
Vlacsa
Kapi
Lada
Kap. Németh-f.
Medyes
Harus-f.
Vágás
Körösfű
Kecze
Pálvágás
Bisztra
Pétervágás
Köveny
Tebes
Várallja
Hermány
Algócska
Terjék-f.
Joós-Ujf.
Gulyvíz
Kakas-f.
Harságy
Abrahány-f.
Péter
Szegnye
Erdőcske
Turina
Mérk
Boroszló
Vörösvágás
Vargony
Bunitha
Patacskó
Ó-falu
Keczer Lipócz
Bogdány
Koszolán
Keczer Peklin
Mudrocz
Lapis-p.
Budamér
Bolyár
Tizsithe
Gavranecz
Dolhonya
Sárbó
Porubka
Komarnik
Medvezsa
Bisztra
Piszana
Korejócz
Hunkócz
Dobroszlava
Kapisso
Ladomir
Krajna Polyána
Prikra
Vagrinecz
Semetkócz
Kozsuhócz
Bodruzsal
Miholya
Zsucha
Dricsna
Pétrina
Vladicsa
Mergeska
A. Izvidnik
Olysavka
Gribova
Sztaskócz
Viszlava
Bukócz
Potoka
Viskócz
Krussinecz
Tissinecz

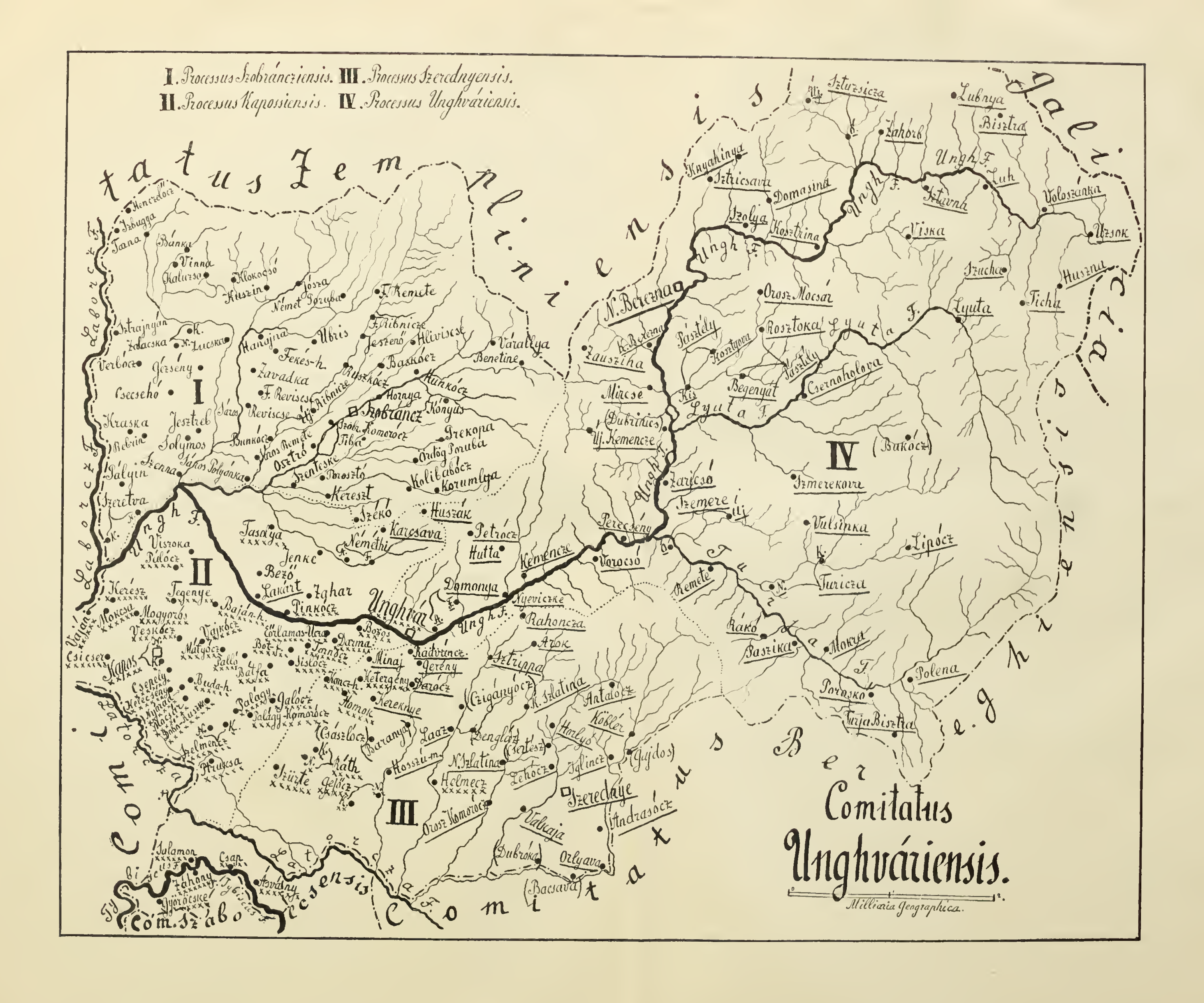
Comitatus
Sárosiensis.
Milliaria Geographica
I. Processus Tarczensis inferior.
II. Processus Tarczensis superior.
III. Processus Sirokiensis.
IV. Processus Szekcsoviensis.
V. Processus Taplensis.
VI. Processus Makoviczensis.
Galicia
Comitatus Scepusiensis
Comitatus Abaujvariensis
Comitatus Zempliniensis
Comitatus Lublovensis
Bártfa
Eperiesinum
Kisszeben
Héthárs
Palocsa
Gaboltó
Zboró
Kurima
Sztropkó
Szvidnik
N. Saaros
Tarcza
Ondava
Tapoly
Hernád
Tótsáros
Kapi
Hanus-f.
Bisztra
Hermány
Sebes
Soóvár
Sómos
Tehány
Szinye
Hedri
Siroka
Ladna
Kavocsán
Budamér

I. Processus Submontanus.
II. Processus Insulanus.
III. Processus Újhelyensis.
IV. Processus N. Mihályensis.
V. Processus Görögínyensis.
VI. Processus Sztropkoriensis.
Comitatus Zempliniensis.
Milliaria Geographica.
Comitatus Sároskiensis
Comitatus Abaujváriensis
Comitatus Ungh
Galicia
Homonna
N. Mihály
Újhely
Zemplén
Sztropkó
Szinna
Terebes
Gálszécs
Varannó
Sztára
Király Helmecz
Patak
Tolcsva
Tarkány

Knyahinya
Sztricsava
Domasina
Szolya
Kosztrina
Ungh F.
Ungh F.
Zahorb
Lubnya
Bisztra
Luh
Sztavna
Viska
Voloszanka
Uzsok
Szucha
Huszna
Ticha
Lyuta
Lyuta F.
Orosz Mocsár
Rosztoka
Pásztély
Kosztyova
Begenyát
Csernoholova
Kis
Lyuta F.
IV
(Bukócz)
Szmerekova
Zaricsó
Szemere
Vulsinka
Lipócz
Remete
Turicza
Rákó
Paszika
Mokra
Polena
Poroszko
Turja Bisztra
Turja F.
Comitatus
Unghváriensis.
Milliaria Geographica.

I. Processus Szobráncziensis. III. Processus Szerednyensis.
II. Processus Kapossiensis. IV. Processus Unghváriensis.
Comitatus Unghváriensis.
Milliaria Geographica.

I. Processus Munkácsiensis.
II. Processus Kászonyensis.
III. Processus Superior.
IV. Processus Tiszahátensis.
Comitatus Unghváriensis
Galicia
Comitatus Máramorosiensis
Comitatus Ugocsensis
Comitatus Szatmáriensis
Com. Szabolcsensis
Tybiscus F.
Latorcza F.
Szerenye F.
Borsova F.
Comitatus Bereghiensis.
Milliaria Geographica.

I. Processus Cis-Tybiscanus.
II. Processus Trans-Tybiscanus.
Comitatus Bereghiensis
Borsova F.
A. Karasló
F. Karasló
A. Sárad
N.
Rákócz
K.
Eölves
N. Csongova
K. Csongova
Komjáth
F. Sárad
Salánk
Illonok-Új-f.
Rakasz
Veresmart
Fekete-p.
Verbőcz
K. Kirány
Tybiscus F.
Verécze
Kirva
Veléthe
Király-h.
Egres
I
N. Szőllős
Csarnató
Szőllős-Vég-Ardó
Tisza-Keresztúr
Karacs-f.
Máty-f.
Teke-h.
Jós-Új-f.
Tisza-Ujhely
Fancsika
Tybiscus F.
Gödény-h.
Tisza-Ujlak
Szász-f.
Sásvár
Surma
Heteni
Bocskó
K. Tarna
N. Tarna
Bökény
Fekete Ardó
Csepe
Farkas-f.
Száraz-p.
Péter-f.
Tivadar
Csoma
Komlós
Forgolány
II
Batár
Gyula
Batarcs
Nevetlen-f.
Tamásváralja
Turcz
Dabolcz
Bábony
N. Gércze
Csedreg
Halmi
Kökényesd
Almás
Túr F.
Túr-Terebes
K. Gércze
Comitatus Maramorosiensis
Comitatus Ugocsensis.
Milliaria Geographica.

I Processus Verchovinensis.
II . . . Inferior.
III . . . Szigethiensis.
IV . . . Kaszóiensis.
V . . . Superior.
Comitatus Máramorosiensis.
Milliaria Geographica
G A L I C I A
TRANSSYLVANIA
Comitatus Beregiensis
Comitatus Ugocsiensis
Comitatus Szathmáriensis
Processus Kaszóiensis
Processus Superior
HUSZT
VISK
TECSŐ
HOSSZUMEZŐ
SZIGETH
Hideg-p.
Priszlop
Lyachovecz
Rekita
Iszka
Hólyatin
Bukovecz
Kelecsény
Ricska
Izinevér-Polyánna
Izolyma
Tyuska
Ökör-m.
Bereznik
Ravasz-m.
Kereczke
Husnyicza
Izinevér
Kalocsa
Izucha
Bronyka
Vucskó-m.
Dolha
Zadnya
Lipcse-Polyána
Mokra
Brusztura
Lipcse
Keselymező
Herincse
Kövesliget
Iza
Széles-Lonka
Dombó
Kalin-f.
Uglya
Talabor-f.
Sanya
Köröspatak
Borkuth
Rahó
Bocskó
Kabola-Polyána
Kaszó Polyána
Roszuczka
Terebes
Kirva
Köztelyes
A. Apsa
F. Apsa
Közép Apsa
Szlatina
Remete
Izaploncza
Fejér-p.
Bocskó
A. Róna
F. Róna
Rónaszék
Veresmart
Kabola-f.
Lonka
Tiszaborkút
Tibiscus Niger
Tibiscus Albus
Tibiscus
Visó

1050

ТОГО ЖЕ АВТОРА:

Гербордова біографія Оттона, епископа Бамбергскаго. Критическое изслѣдованіе. Спб. 1883 (277 стр. — изъ Ж. М. Н. Пр. 1882—1883).

Матеріалы для исторіи угорской Руси:

I. «Старая вѣра» и унія въ XVII—XVIII вв. Спб. 1905. 73 стр. Ц. 75 к.

II. «Старая вѣра» и унія въ XVII—XVIII вв. Пояснительная записка. Спб. 1906. 88 стр. Ц. 75 к.

III. О подложности грамоты князя Ѳеодора Коріатовича 1360 г. Критическія замѣчанія А. П-а и палеографическій этюдъ И. Холодняка. Спб. 1906. 31 стр.+4 снимка. Ц. 50 к.

IV. Замѣтки по этнографіи и статистикѣ. Архивы и библіотеки Угорщины. Памятники угрорусской письменности. Угрорусскіе заговоры и заклинанія нач. XVIII в. Старопечатныя книги въ Мукачевѣ и Унгварѣ. Спб. 1906. 71 стр. Ц. 75 к.

V. Первый печатный памятникъ угрорусскаго нарѣчія. Урбаръ и иные связанные съ крестьянской Маріи Терезы реформой документы. Спб. 1908. 139 стр. Ц. 1 р. 50 к.

Henrici Italici libri formarum e tabulario Otacari II Bohemorum regis quatenus rerum fontibus aperiendis possint inservire. Vol. posterius. Apparatus. Спб. 1906. VIII+192 стр. Ц. 1 р. 50 к. Vol. prius. Спб. 1907. VII+77 стр. Ц. 1 р.

Нѣкоторыя меньшія работы:

1) Князь Константинъ Бодинъ. Очеркъ изъ исторіи сербовъ XI в. (Сборн. статей по славяновѣдѣнію, изд. учен. В. И. Ламанскаго. Спб. 1883).
2) Забытый уголокъ русской земли — Буковина. (Изв. Спб. Слав. Благ. Общ. 1884).
3) Первольфъ, Славяне, ихъ взаимныя отношенія и связи. I. (*Рец.* Ж. М. Н. Пр. 1886).
4) Aem. Kałużniacki, Monumenta linguae palaeoslovenicae. I. Evangeliarium Putnanum (*Рец.* Ж. М. Н. Пр. 1888).
5) Женскія учебныя заведенія въ Австріи-Цислейтаніи (Ж. М. Н. Пр. 1890).
6) J. Čelakovský, O domácích a cizích registrech, zvláště o registrech české a jiných rakouských dvorských kanceláří (*Рец.* Ж. М. Н. Пр. 1890).
7) О мартовскомъ годѣ въ русскихъ лѣтописяхъ (Századok. 1892 — по мадьярски).
8) Письмо Анастасія Библіотекаря — новый источникъ по Кирилло-Меѳодіевскому вопросу (Ж. М. Н. Пр. 1893).
9) Перечень относящихся къ славяновѣдѣнію унив. диссертацій, гимн. программъ и т. п., вышедшихъ въ Австро-Венгріи и Германіи (1889-1899). (Изв. Отд. русск. яз. и слов. 1900).

Цѣна 1 руб. 50 коп.